

_Bayer Zsolt: _Összetartozás?

2012 június 04. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Van, persze hogy van, ahol értelmetlen, s?t fájdalmas a kérd?jel. Ilyen a múlt. Összetartozunk a múltunkkal. A történelmünkkel. Minden egyes napjával. Örökre és eltéphetetlenül.

Aztán e múlt, e história némely eseményét s alakját megpróbáljuk kitörölni önmagunkból. Az sem megy. Néhány

eseményt és alakot gy?lölünk – az meg most, a jelenben szül újabb és újabb gy?lölséget. Nehéz tenni ellene, és egyre kevésbé látom, hogy lehetne egyáltalán. De felejtés, megtagadás, gy?lölet hasztalan: a múlt mi vagyunk. Mi játsszuk tovább.

„A harcot, amelyet ?seink vivtak,

békévé oldja az emlékezés…”

Nem oldotta békévé. Ki tudja, talán nem is oldhatja soha. Olyan sebeket ejtettünk egymáson a múltban, amelyek nem begyógyíthatóak. S a megbocsátó belepusztulna a megbocsátásba. Ez nem keresztényi mondat, tudom. S félem is az Istent miatta. S azt is tudom, nincsen kibúvó az utolsó ítéletnél – hát csak azt fogom tudni dadogni, hogy az elkövetett rettenetes b?nöknek csak egyikér?l esett szó mindig, csak az egyiknek járt ki a tisztelet s az emlékezés. A mások rettenetes b?neit mindig illett nagyvonalúan megbocsátani, s még inkább elfelejteni. Ez növesztette naggyá ismét a gy?löletet.

A múltunkkal összetartozunk tehát, de múltunk emlékei s az emlékekb?l, családi legendáriumokból fakadó, jelenbe nyúló ítéletek s gy?lölségek mélyen megosztanak bennünket. Nem mi, most él?k leszünk azok, akik ezen felülemelkednek. Sebaj. Egy illúzióval legfeljebb kevesebb. Aztán, persze, összetartozunk ?velük, akiket ezen a napon elszakítottak mit?lünk.

1920. június 4., 16.30. Nem elfelejthet? pillanat. S ?k – mi vagyunk.

Nincs kérd?jel, ha közéjük megyek. Oda, ahol elrongyosodott a csönd, dunyhát húz magára a csecsem?sírás is, oda, a hegyek közé. Vagy Kassára, reménykedve, hogy Márai majd megvált bennünket. Vagy éppen a Délvidéken, Csáth rémlátomásai közé. Lám-lám, doktor úr, semmi az ópium iszonyata ahhoz képest, amit a történelem produkált fél kézzel arrafelé…

Összetartozom velük.

Összetartozás? „»Szeresd a magyart, de ne faragd le« – szóla, / »Erejét, formáját, durva kérgét róla: / Mert mi

haszna símább, ha jól megfaragják? / Nehezebb eltörni a faragatlan fát.«” Arany János üzen így a Toldi estéjében, s Hunnia mélysége, csodája világlik fel az üzenetb?l. A zsírral kevert korommal kent hajú hajdúk bizonysága és tanúságtétele, a nyakas reformáció halk, szótlan, mély ereje és elpusztíthatatlansága. Leborulok eléjük…

„S íme virágzik a mandulafácska merészen a télben,

Ám csodaszép rügyeit zuzmara fogja be majd!

Mandulafám, kicsi Phyllis, nincs még fecske e tájon,

Vagy hát oly nehezen vártad az ifju Tavaszt?”

Íme, Janus Pannonius szelíd szavával szól Pannónia is. A mély zengés? orgonán búgó egyetemes katolicizmus s a szent, templomépít?, fenséges barokk – leborulok eléd… Mert összetartozom véletek is.

Összetartozunk mi sok mindennel, csak nem tudunk róla. Vagy nem merünk tudni róla. S mert nem merünk, s mert a múlt elválaszt, s mert mást és mást meséltek szüleink, hát idehaza, idehaza térben és id?ben, vagyis hát a maradék hazában és ebben a nyomorult, szánalmas jelenben inkább gy?lölködünk. Egyszer?bb is, látványosabb is talán, csak hát, ha így folytatjuk, belehalunk. Ezért inkább menekülök. Gyerekekhez, megjuhászodott önmagamhoz. Odaátra, Wass Albert tizenhárom almafája alá, Nyir? Uz Bencéjéhez, Tamási rengetegébe. Balassi szép szavához, Márai bölcsességéhez. Csáth Gézához, Kosztolányihoz. Ha kell, egészen az Adriáig. Otthon vagyok az ?rvidéken, s ismerem a test?r költ? minden panaszát. Enyém Hunnia s Pannónia – s tudom a varázslatot:

„Ha új tatárhad, ha kufárhad

özönli el a tiszta tájat,

ha útaink megcsavarodnak,

mint giliszta, ha rátapodnak:

te mondd magadban, behunyt szemmel,

csak mondd a szókat, mikt?l egyszer

futó homokok, népek, házak

Magyarországgá összeálltak.”

Illyés is megvigasztal… De növekv? rettegéssel értem egyre mélyebben

az ifjú Babitsot:

„Gyülöllek: távol légy, alacsony tömeg! / ne rezzents nyelvet: hadd dalolok soha / nem hallott verseket ma, múzsák / papja, er?s fiatal füleknek.”

Lám, nem is Babitsot: Horatiust. S már nem szállok szembe vele. Mivel otthon vagyok mindenütt, mindenütt a múltban, mindenütt a régi hazában, csak itt nem vagyok otthon, a „varázstalanított” világban és a tömegben, hát én igenis az arany középszert kívánom. Sajnálom. De élni akkor is gyönyör?ség. E világ ellenében is…
Bayer Zsolt -magyarhirlap.hu

Ajánló